

БОРГОВЕ ПЛАНУВАННЯ В МЕХАНІЗМІ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Дудченко Вікторія Юріївна

Державний вищий навчальний заклад
„Українська академія банківської справи
Національного банку України”
асистент кафедри міжнародної економіки

В період трансформаційної економіки посилюється роль боргового планування і прогнозування, як елемента системи фінансово-економічного механізму регулювання державного боргу.

Боргове планування – складова фінансового планування розвитку держави, яка спрямована на розробку та визначення перспективних джерел та обсягів державних запозичень для фінансування державних потреб. Планування портфеля державних цінних паперів, з урахуванням можливих ризиків, пов'язаних з мінливістю кон'юнктури фінансового ринку, коливанням реальних відсоткових ставок та ризикової надбавки, нерівномірністю наповнення державного бюджету, буде сприяти мінімізації вартості запозичень, дозволить коригувати емісії державних цінних паперів, формувати оптимальну, за строками погашення, структуру державного боргу.

Процедура боргового планування має реалізовуватися послідовно у декількох етапах:

1. Аналіз тенденцій розвитку національної та світової економіки щодо можливості додаткового фінансування державних потреб, що включає в себе аналіз: очікуваних експортних надходжень, наявних валютних резервів та можливих змін їх величини та структури, очікуваних державних доходів.

2. Вивчення стану та структури державного боргу з метою визначення можливостей своєчасного виконання існуючих зобов'язань. Основними

напрямами даного етапу є аналіз боргового портфелю та графіку погашення зобов'язань протягом визначеного інтервалу планування.

3. Планування витрат на погашення і обслуговування державного боргу - направлене на уникнення ситуації „пікових” платежів і недопущення кризи неплатежів. Основною метою планування погашення і обслуговування існуючих зобов'язань є верифікація можливості їх виконання.

4. Планування майбутніх позик, з розробкою сценаріїв запозичень розробка сценарію поведінки боргових зобов'язань по загальній сумі боргу, планових позиках, фактичних позиках або окремому частковому запозиченню. На даному етапі мають узгоджуватися основні параметри боргу з процентними ставками і курсами валют. Основою планування нових запозичень є співвідношення потреб у нових позиках і можливостей держави задоволення цих потреб.

5. Визначення оптимального боргового портфеля.

Одним із перспективних напрямів удосконалення фінансово-економічного механізму регулювання державного боргу є перехід до багатолітнього планування з одночасним підвищенням якості прогнозів. Необхідно подовжити інтервал планування до 10 років і розширити процедуру планування, що має включати потреби в запозиченнях не тільки одного запланованого року. Подібне довгострокове планування дозволить оцінити наслідки діючої бюджетної політики (наприклад, прийняття дефіцитних чи профіцитних бюджетів), інвестиційної політики (реалізація інвестиційних проектів у запланований термін з урахуванням економічних вигід від їх реалізації), дозволить здійснювати додаткову деталізацію прогнозів усередині обраного інтервалу планування.

Довгострокове планування доцільно здійснювати після реалізації процедури середньострокового планування і довгострокового планування доходної і витратної частини бюджету, адже просте розширення інтервалу планування може призвести до погіршення якості прогнозів.